

Aan: de leden van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den HAAG
Dhr. M. Esmeyer
E cie.szw@tweedekamer.nl

Datum: 13 november 2020
Kenmerk: 20-064
Onderwerp: voor de plenaire behandeling van de begroting van SZW in de week van 16 november 2020
Contact: Mirjam Drost E Mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 06 19973092

Geachte leden van de Tweede Kamer,

In de week van 16 november vergadert de Tweede Kamer over de begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). MIND¹ vraagt nadrukkelijk uw aandacht voor de positie van mensen met een psychische kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt.

In deze brief gaan we in op de belangrijke randvoorwaarden die ontbreken voor deelname aan de arbeidsmarkt voor die mensen die een psychische kwetsbaarheid hebben, met het doel de arbeidsparticipatie hetzij via flexwerk hetzij via een vast arbeidscontract te verbeteren. In de miljoenennota wordt aangegeven dat het kabinet wil werken aan meer kansengelijkheid voor alle burgers.² MIND is van mening dat deze kansengelijkheid ook voor mensen met een psychische aandoening op de arbeidsmarkt moet gelden.

Mensen met een psychische kwetsbaarheid hebben bovendien veel baat bij betaald werk omdat is aangetoond dat werk hen helpt bij herstel³. We zien hier goede ontwikkelingen. Zo worden ervaringsdeskundigen tegenwoordig (betaald) ingezet in de zorg en het sociale domein en bieden zij zorg en ondersteuning op allerlei niveaus. Ook dragen ervaringsdeskundigen bij aan de ontwikkeling van nieuwe kwaliteitsstandaarden in de zorg en leveren zij hun inbreng

¹ MIND spreekt namens alle mensen die te maken hebben met psychische problemen (lokale, regionale en landelijke cliënten en familieorganisaties.) Wij brengen het noodzakelijke perspectief van cliënten, naasten en ervaringsdeskundigen in bij beleidsontwikkeling en willen zo bijdragen aan de arbeidsparticipatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid: www.wijzijnmind.nl

² P23: "Overigens kent ongelijkheid meer dimensies dan inkomen en vermogen. Voor een gelijke samenleving is ook kansengelijkheid van groot belang, net als de toegankelijkheid en kwaliteit van publieke voorzieningen zoals onderwijs en zorg (zie paragraaf 3.2 en 3.3)."

³ <https://www.overheidvannu.nl/actueel/artikelen/2020/04/07/%E2%80%98artsen-en-beleidsmakers-moeten-weten-arbeid-is-het-beste-medicijn%E2%80%99>

aan de inkoopafdeling met verzekeraars en aanbieders. Maar ook in het bedrijfsleven of andersoortige organisaties zijn mensen met een psychische kwetsbaarheid werkzaam in betaalde functies.

Doelgroepenregister werkt discriminerend voor hoger opgeleiden

Het Doelgroepenregister richt zich vooral op mensen die niet zelfstandig het minimumloon loon kunnen verdienen en hen te helpen met vinden van werk. Uit recent onderzoek van Cedris blijkt dat 12.000 mensen zijn geholpen aan werk in plaats van de beoogde 125.000 mensen die het kabinet voor ogen had⁴. Dit zijn vooral lager opgeleiden. Mensen met een hogere opleiding tellen niet mee bij dit Doelgroepenregister; er is geen enkele prikkel voor de overheid en het bedrijfsleven om mensen met hbo of universitaire opleiding en een psychische kwetsbaarheid aan te nemen.

Arbeidsmarktmarktregio's en Impulsregeling leiden nog niet tot concrete banen

Momenteel loopt de Impulsregeling om de samenwerking tussen gemeente, UWV, zorgsector en werkgevers in de 35 arbeidsmarktregio's op gang te helpen.⁵ Hiermee is in 2015 een start gemaakt, met als uiteindelijk doel om mensen met een psychische aandoening aan het werk te helpen. Uit recentelijk onderzoek van Zinziz naar deze samenwerking blijkt dat deze samenwerking nog onvoldoende geborgd is.⁶ Tegelijkertijd werkt een aantal regio's aan het betrekken van de zorgverzekeraars. De Impulsregeling loopt dit jaar af. Om deze samenwerking verder te stimuleren en te borgen, pleit MIND voor concretere afspraken voor 2021 en de benodigde financiële middelen door af te spreken dat gemiddeld 150 mensen met een psychische kwetsbaarheid duurzaam worden geplaatst.

Welke randvoorwaarden gaat de staatssecretaris bieden om zowel lager als hoger opgeleide mensen met een psychische kwetsbaarheid duurzaam een plaats te bieden?

De middelen die nodig zijn om mensen aan het werk te helpen of te houden

Op dit moment is het recht op ondersteuning om aan het werk te komen of te blijven afhankelijk van de uitkering die iemand heeft of in het geval van de Participatiewet de plaats waar iemand woont. Iemand met een WAO-uitkering wordt bijvoorbeeld niet geholpen door het UWV omdat daar geen re-integratiemiddelen tegenover staan. Bij de Participatiewet geldt dat iemand in gemeente X wel ondersteuning krijgt, maar zijn buurman uit gemeente Y niet. Dit laatste is bovendien niet gebaseerd op individuele noodzaak, maar op het beleid van de betreffende gemeente.

De Staatssecretaris is de afgelopen jaren al actief aan de slag gegaan om de rechten en plichten binnen de verschillende uitkeringen op één lijn te krijgen. MIND zou graag zien dat niet de uitkering of woonplaats bepalend is, maar de behoefte aan ondersteuning om aan het werk te komen of te blijven.

Welke maatregelen gaat de staatssecretaris volgend jaar nemen, om meer maatwerk te bieden in de ondersteuning bij het zoeken, vinden en behouden van werk?

⁴ <https://www.trouw.nl/economie/de-belofte-was-125-000-extra-banen-voor-mensen-met-een-beperking-zeven-jaar-later-zijn-het-er-12-000~bf638256/>

⁵ <https://www.samenvoordeklant.nl/samenwerking/ggz-en-wi>

⁶ <https://zinziz.nl/infographics-uit-de-eindrapportage-regionale-samenwerking-werk-inkomen-en-ggz/landelijke-analyse-trends-en-patronen-samenwerking-21-nov/>

ZZP'ers hebben moeite om ziekte en overlijden te verzekeren.

Veel mensen met een psychische aandoening willen als zelfstandige aan de slag. Dit biedt hen mogelijkheden die ze niet vinden in een reguliere baan. Vanuit de gemeenten zijn er ook steeds meer initiatieven om via een collectief dit te stimuleren⁷. Wel hebben mensen met een psychische aandoening moeite om zich te verzekeren tegen ziekte en overlijden. Dit jaar is voor ex-kankerpatiënten geregeld dat zij vijf jaar na genezing toch een overlijdensrisicoverzekering af mogen sluiten⁸. MIND zou graag zien dat deze regeling breder wordt toegepast en wordt bepaald dat dit ook kan gelden voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en voor mensen met psychische kwetsbaarheid. De meerderheid van de mensen die ooit behandeld zijn voor een psychische aandoening (zoals bijvoorbeeld een ernstige depressie) herstellen weer en kunnen daarna weer duurzaam deelnemen aan het arbeidsproces.

Is de staatssecretaris bereid om een verkenning te starten naar een verbreding van de regeling voor ex-kankerpatiënten, naar mensen met psychische kwetsbaarheid voor zowel de overlijdensrisicoverzekering als de arbeidsongeschiktheidsverzekering?

Wij wensen u een goede beraadslaging. Als u nadere informatie zoekt of met ons wilt overleggen, kunt u contact opnemen met Mirjam Drost mirjam.drost@wijzijnmind.nl of telefonisch 06 19973092.

Met vriendelijke groet,

Drs. M.J. ter Avest,
Directeur MIND

⁷ <https://sterkdoorwerk.nl/verhalen/interview-jeroen-saens-tois/>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/07/10/ex-kankerpatienten-kunnen-zich-beter-verzekeren>